

Tényleg utolérhetjük Ausztriát? Csak rajtunk múlik!

Cikk sorozatunkban eddig bemutatásra került, hogy a 2010 utáni fiskális és a 2013-at követő monetáris politikai reformok miként állították ismét felzárkózási pályára Magyarországot. Az osztrák fejlettségi szint megközelítéséhez azonban további versenyképességi reformok szükségesek, amivel a közepes fejlettség csapdája is elkerülhető. A történelmi tapasztalatok alapján ez nehéz feladat, de nem lehetetlen. A versenyképességi fordulat végrehajtásának támogatásához az MNB részletesen kidolgozta Magyarország fenntartható felzárkózásának lehetséges pályáját, valamint meghatározta a versenyképességi reformok szükséges beavatkozási területeit, amelyekhez konkrét javaslatokat tett 330 pontban. Ezt követően az MNB megerősítette a versenyképességet mérő rendszerét, amely nemcsak az egyes területeken való előrehaladást, hanem a javaslatok teljesülését is nyomon követi.

A sikeres felzárkózáshoz hosszú távon fenn kell tartani a fejlett országokhoz képest vett legalább 2 százalékpontos növekedési többletet, ami versenyképességi fordulatot igényel. Magyarország a 2010 utáni gazdaságpolitikai reformoknak köszönhetően 2013 óta felzárkózási pályán halad. Az elmúlt közel 7 év átlagában sikerült 2 százalékponttal meghaladni az eurozóna átlagos növekedési ütemét, így Ausztriához is közeledünk. E gazdasági bővülés azonban főként a mennyiségi tényezők növelésén alapult, amelynek határai végesek. Éppen ezért elengedhetetlen a termelékenységén és innováción alapuló növekedési modellre való átállás. Ehhez azonban versenyképességi fordulatra van szükség. Egy hasonlattal élve, ha egy magyar bajnok versenyző kiváló eredményeket akar elérni nemzetközi szinten is, akkor minden képességét javítania kell. Pontosan erre van szüksége Magyarországnak is, ha a legfejlettebb országok közé akar felzárkózni.

A monetáris politikán túl az MNB egy részletes Versenyképességi programmal és mérőrendszerrel is támogatja a fenntartható felzárkózást. A jegybankban zajló versenyképességi műhelymunka keretében az MNB elemezte a nemzetközi jó gyakorlatokat, objektív helyzetértékelést végzett, megalkotta a felzárkózási pálya makrogazdasági feltételeit, konkrét javaslatokat fogalmazott meg, valamint megkezdte a javaslatok megvalósulásának mérését is.

Az MNB javaslatai elsősorban a humán tőkében rejlő növekedési tartalékok felszínre hozását célozzák. Amennyiben a jegybank javaslatait az emberi életpálya meghatározó szakaszai alapján vizsgáljuk, először demográfiai fordulatra van szükség, amely a növekvő születésszámmal megállítja a népesség csökkenését. Az oktatás a jövőbe való befektetés. Mérsékelni kell a képzettség nélküli fiatalok arányát, és növelni kell a mérnöki, természettudomány végzettségűek számát. A következő fontos állomás, hogy munkaképes korúvá váláskor biztosítani kell az egyén számára a megfelelő munkahelyet és annak fennmaradását, vagyis a teljes foglalkoztatást. Célzott programokkal, például a munkát terhelő közterhek további csökkentésével, vagy az atipikus foglalkoztatási formák alkalmazásával tovább növelhető a foglalkoztatási ráta.

¹ Baksay Gergely a Magyar Nemzeti Bank Költségvetési és versenyképességi elemzések igazgatóságának vezetője, Szalai Ákos a Magyar Nemzeti Bank Versenyképességi és strukturális elemzési főosztályának vezetője.

Nem lehet sikeres a felzárkózás gazdaságunk motorja, a kkv szektor termelékenységének növekedése nélkül. A munkavállaló számára vonzó cél lehet a vállalat alapítás is, ahol az MNB szerint nélkülözhetetlen a mérethatékonyság növelése és a külső piacok felé nyitás (akár 10 ezer új exportáló kkv piacra lépésével). A vállalkozási hajlandóságot és eredményességet növelheti a bürokrácia csökkentése, a digitális közszolgáltatások fejlesztése vagy a gazdaság további fehérítése. Életünk során több esetben és több szerepünkben is kapcsolatba kerülünk a pénzügyi közvetítőrendszerrel, amelynek a jelenleginél hatékonyabban és olcsóbban kell forráshoz juttatnia a gazdaság szereplőit. Ezt szolgálják a könnyebb bankváltást, az egyszerűbb hitelfelvételt, a digitalizációt, valamint a tőzsde és a vállalati kötvénypiac erősítését célzó javaslatok.

A Versenyképességi tükör alapján a Versenyképességi program 330 pontjának felénél megkezdődött a megvalósítás, és a program prioritásokkal súlyozott teljesülése 22 százalék. Ez arra utal, hogy a reformok széles köre még megvalósításra vár. Azonban, ha a szükséges reformok több mint ötöde egy év alatt teljesült, akkor kellő elszántsággal belátható időn belül elérhetjük a teljes versenyképességi fordulatot és Ausztriát is.

„Szerkesztett formában megjelent a növekedés.hu oldalon 2019. december 19-én.”